

Riktlinje för skolval och skolplacering i grundskola

UN 2022/0286-2

Riktlinjen är beslutad av utbildningsnämnden 16 februari 2022

Dokumentet ersätter UN 2021/10568-2

Riktlinjen beskriver arbete och regler kring skolvalet till förskoleklass och åk 7 samt övriga skolplaceringar inom grundskolan under året.

Sakkunnig inom grundskolan är ansvarig för att riktlinjen aktualitetsprövas varje år, samt att revidering sker vid behov.

Innehållsförteckning

1.1 Skolplikt och rätt till utbildning.....	1
1.2 Skolplacering enligt skollagen.....	2
2.1 Barn och elever som omfattas av skolvalet	3
2.2 Elever som inte kan söka i skolvalets e-tjänst.....	3
2.3 Elever med extraordinärt behov av en viss skola.....	3
2.4 Samordnat skolval för kommunala och fristående skolor.....	4
2.5 Önska skola	4
2.6 När skolvalet stängt	4
2.7 Kartor och mätning	4
2.8 Turordningsregler	5
2.9 Meddelande om placering	6
2.10 Ansökan om byte efter att skolvalet är avslutat.....	6
3.1 Skolplacering i kommunala skolor.....	7
3.2 Särskild handläggning	7
3.3 Byte till annan skola inom kommunen.....	7
3.4 Inflyttning till kommunen.....	8
3.5 Byte på grund av flytt inom kommunen.....	8
3.6 Elev som saknar skolplacering.....	8
3.7 Elev från annan kommun som vill gå i skola i Norrköping	9
3.8 Elev som vill gå i skola i annan kommun.....	9
3.9 Utflytt	9

1. Lagar och förordningar

1.1 Skolplikt och rätt till utbildning

Skolplikt och rätt till utbildning regleras i skollagen (2010:800). Enligt 7 kap. 2 § skollagen har alla barn som är bosatta i Sverige skolplikt. Skolplikt gäller dock inte:

- Barn som varaktigt vistas utomlands
- Barn vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola

Skolplikt gäller heller inte barn som avses i 29 kap. 2 § skollagen, däribland asylsökande, papperslösa och personer som har tidsbegränsat uppehållstillstånd. Dessa barn har dock samma rätt till utbildning som skolpliktiga barn.

En elev som vistas i ett hem för vård eller boende och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en grundskola eller grundsärskola i den kommun där eleven vistas (10 kap. 25 § och 11 kap. 25 §).

Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska en elev i förskoleklassen och grundskolan, delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Om familjen flyttar utomlands permanent, och därmed inte längre är folkbokförd i landet, upphör skolplikten. Skolplikten upphör även i de fall då barnet fortfarande är folkbokfört i landet men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands. Vårdnadshavare, hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) och huvudmannen har alla ett ansvar för att skolplikten fullgörs.

När skolplikten inträder

Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år. Frågan om uppskjuten skolplikt prövas av hemkommunen efter begäran av barnets vårdnadshavare (7 kap. 10 §).

Tidigare skolstart och undantag från skyldighet att fullgöra skolplikt i förskoleklass

Ett barn får börja fullgöra skolplikten i grundskolan eller grundsärskolan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år om barnet då har gått ut förskoleklassen eller barnets vårdnadshavare begär att barnet ska få börja i grundskolan utan att först ha gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det. Beslut i frågan fattas av rektorn när det gäller grundskolan och av barnets hemkommun när det gäller grundsärskolan (7 kap. 11 a §).

Ett barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och som ska tas emot i grundsärskolan får, utöver vad som anges i 11 a §, börja fullgöra skolplikten i grundsärskolan utan att först ha gått ut förskoleklassen, om barnets vårdnadshavare begär det hos hemkommunen (7 kap. 11 b §).

När skolplikten upphör och rätten att slutföra skolgången

Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det tionde året (7 kap. 12 §). Skolplikten upphör ett år senare för den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört och senast när eleven fyller 18 år (7 kap. 13 §).

För en elev som före skolpliktens upphörande uppnår de kunskapskrav som minst ska uppnås för den skolform där eleven fullgör sin skolplikt, upphör skolplikten. Detta prövas av hemkommunen (7 kap. 14 §).

En elev i grundskolan eller grundsärskolan har rätt att slutföra den högsta årskursen, även om skolplikten upphör dessförinnan. En elev i grundskolan eller grundsärskolan har också rätt att efter skolpliktens upphörande slutföra utbildningen under ytterligare två år, om eleven inte har nått upp till de kunskapskrav som minst ska uppnås för respektive skolform (7 kap. 15 §). Frågan om rätt att slutföra skolgången prövas av hemkommunen (7 kap. 16 §).

1.2 Skolplacering enligt skollagen

Skolplacering i förskoleklass regleras i 9 kap. 15 § skollagen (2010:800).

Placering i grundskola regleras i 10 kap. 30 och 31 §§ skollagen.

Enligt skollagen ska en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet.

Kommunen får annars frångå elevens vårdnadshavares önskemål endast om

1. den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller
2. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

Den senare punkten gäller endast vid placering i grundskola.

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har enligt 9 kap. 15 a § eller 10 kap. 31 § rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 9 kap. 15 § respektive 10 kap. 30 § andra stycket.

Enligt skolförordningen (2011:185) ska varje elev flyttas till närmast högre årskurs vid slutet av varje läsår om inget annat beslutas av rektor.

2 Skolval till förskoleklass och grundskola

Norrköpings kommun genomför varje år ett skolval inför nästkommande läsår. Vårdnadshavare till elever som omfattas av skolvalet får information hemskickad.

2.1 Barn och elever som omfattas av skolvalet

De som ska göra ett skolval är barn som är folkbokförda i Norrköpings kommun och som:

- ska börja förskoleklass
- ska börja årskurs 7

För elever som går på en kommunal skola som slutar i årskurs 3 och ska byta skola inför årskurs 4 sker inget skolval. Där placeras elever enligt fastlagda skolkedjor, som finns publicerade på hemsidan. Vårdnadshavare som vill kan önska en annan skola.

Elever som går i kommunal eller fristående skola i årskurs 6 och skolan fortsätter i årskurs 7, har rätt att gå kvar på samma skola. De behöver inte söka sin nuvarande skola i skolvalet för att behålla platsen, men finns med som deltagare i skolvalet för att ha möjlighet att söka annan skola.

2.2 Elever som inte kan söka i skolvalets e-tjänst

Önskemål om skola lämnas på blankett och manuell handläggning sker när det gäller

- elever med skyddade personuppgifter
- elever som inte har ett fullständigt personnummer
- elever placerade av socialtjänst och som har ett boende i Norrköpings kommun

Om eleven inte har en känd folkbokföringsadress i kommunen, kan en skolplacering inte ske utifrån turordningsreglerna.

2.3 Elever med extraordinärt behov av en viss skola

Elever kan utifrån en funktionsvariation eller annan orsak ha behov av att få placering på en viss skola. Det kan t ex gälla fysiska orsaker, syn eller hörsel. Någon skola kan ha bättre förutsättningar och vara mer lämplig för en viss elev. Då avståndet mellan hem och skola är avgörande för skolplaceringen kan det vara nödvändigt att genom att reservera en plats säkerställa att en elev får den skola som är mest lämplig, oavsett var den ligger.

För att reservera en plats krävs ett beslut av verksamhetschef. Innan vårdnadshavarna ansöker om en reserverad plats sker en dialog mellan dem, lokal eller central elevhälsa och personal på nuvarande enhet.

Ett tidigt beslut om reserverad plats ökar möjligheten för den mottagande skolan att hinna förbereda mottagandet på bästa sätt.

2.4 Samordnat skolval för kommunala och fristående skolor

För att alla skolplaceringar inför ett nytt läsår ska vara klara så tidigt som möjligt är skolvalet samordnat. Det innebär att vårdnadshavare som vill ha plats på en fristående skola behöver

- Söka direkt till den fristående skolan, och få en plats i kö utifrån den aktuella skolans regelverk
- Söka även i skolvalet och prioritera den skola man helst vill ha

Elever i årskurs 6 som vill behålla platsen på den nuvarande skolan behöver inte göra ett aktivt skolval.

2.5 Önska skola

Skolvalet genomförs under januari. Utbildningskontoret fastställer vilka datum som gäller inför varje år och publicerar dessa på kommunens hemsida.

När skolvalets e-tjänst öppnat ska de som omfattas av skolvalet önska minst en skola. Om man väljer en fristående skola i första hand, är det viktigt att också välja minst en kommunal skola. Man får önska hur många skolor man vill. Under tiden skolvalet är öppet går det att göra ändringar i de val man gjort.

Båda vårdnadshavarna ska godkänna med e-legitimation. Om bara en av två vårdnadshavare godkänt, är valet inte giltigt och räknas inte.

Om eleven inte får plats i någon av de skolor vårdnadshavare önskat, placeras eleven på en skola som ligger inom rimligt avstånd.

Elever som inte har gjort något skolval, eller har ett ogiltigt val, konkurrerar om plats på de skolor kommunen väljer. Kommunen väljer i första hand bland elevens närmaste kommunala skolor.

2.6 När skolvalet stängt

När skolvalet är stängt börjar arbetet med att de fristående skolorna meddelar utbildningskontoret i vilken ordning de vill anta sökande elever enligt sina egna antagningsregler. Därefter fortsätter placeringsarbetet.

Det administrativa arbete med skolvalet sker digitalt, och en algoritm används för att göra skolplaceringarna. Regelverket är inställt på att så många elever som möjligt ska få placering på en skola de vill ha.

2.7 Kartor och mätning

Placeringen av eleverna bygger på folkbokföringsadresser, och mätning av avstånd utgår från var eleven är skriven. Avståndet mellan hemmet och skolan mäts som den kortaste vägen mellan folkbokföringsadressen och skolans adresspunkt, oftast huvudingången.

Kartunderlaget för vägarna hämtas från kommunens egna kartor. En egen mätning mellan skola och hem i exempelvis Eniro eller Google kan visa ett annat avstånd än vad kommunen räknar fram.

På hemsidan under Skolskjuts kan man söka fram uppgift om närmaste vägen mellan en folkbokföringsadress och en skola. Avståndet mäts längs kommunens eget vägnät inklusive gång- och cykelvägar. Vissa vägsträckor som till exempel Söderleden och E4:an är uteslutna.

2.8 Turordningsregler

Om en kommunal skola inte har plats för alla som sökt den, används turordningsregler.

Turordningsregler för förskoleklass i kommunala skolor

Om det är fler sökande än det finns platser på skolan fördelas platserna i den här turordningen:

1. Rimligt avstånd.

Alla har rätt till en skola inom 2 km. Finns ingen skola inom 2 km har man rätt till en plats på en av kommunen anvisad skolskjutsskola.

2. Syskonprioritering, tillämpas om

- det finns platser kvar efter att alla elever fått plats på en skola enligt kriterierna 1,
- syskonet kommer att gå i årskurs F, 1, 2 eller 3 nästa läsår och
- barnen är folkbokförda på samma adress, oavsett om barnen är biologiska syskon eller inte.

3. Relativ närhet

Relativt närhet är skillnaden i farbar väg till den valda skolan jämfört med en alternativ skola i närheten.

- Avståndet mellan barnets folkbokföringsadress och den valda skolan mäts.
- Avståndet till den valda skolan jämförs med avståndet till barnets närmaste eller näst närmaste skola för att få fram skillnaden i avstånd = den relativa närheten. Därefter jämförs den relativa närheten för samtliga som sökt samma årskurs i samma skola.
- Om två barn sökt samma skola och bara ett av dem kan få en plats, så är det barnet som har längsta relativa avståndet till den alternativa skolan som har rätt till platsen.
- Lottning används i de fall då elever har samma relativ avstånd.

Turordningsregler för årskurs 7 i kommunala skolor

Om det är fler sökande än det finns platser till en skola fördelas platserna i den här turordningen:

1. Rimligt avstånd.

Alla har rätt till en skola inom 5 km. Finns ingen skola inom 5 km har man rätt till en plats på en av kommunen anvisad skolskjutsskola.

2. Relativ närhet

Relativt närhet är skillnaden i farbar väg till den valda skolan jämfört med en alternativ skola i närheten.

- Avståndet mellan elevens folkbokföringsadress och den valda skolan mäts.
- Avståndet till den valda skolan jämförs med avståndet till barnets närmaste eller näst närmaste skola för att få fram skillnaden i avstånd=den relativa närheten. Därefter jämförs den relativa närheten för samtliga som sökt samma årskurs i samma skola.
- Om två elever sökt samma skola och bara ett av dem kan få en plats, så är den eleven som har längsta relativa avståndet till den alternativa skolan som har rätt till platsen.
- Lottning används i de fall då elever har samma relativ avstånd.

Elever som går i kommunal eller fristående skola i årskurs 6 och skolan har en fortsättning i årskurs 7, behåller alltid sin skolplacering om de inte önskar en annan skola. Det gäller även elever som är folkbokförda i annan kommun.

För elever som är folkbokförda i annan kommun och som sedan tidigare sökt och fått beviljat en plats på en skola som slutar i årskurs 6, ska ges samma möjligheter i skolvalet som sina nuvarande klasskamrater.

2.9 Meddelande om placering

I mitten av mars lämnas meddelande om att skolplaceringen är klar och går att se i e-tjänsten. Den som inte fått sitt önskade förstahandsval till kommunal skola får information om hur man kan överklaga beslutet.

Därefter avslutas alla ansökningar.

2.10 Ansökan om byte efter att skolvalet är avslutat

Om vårdnadshavare vill byta sitt barns skolplacering inför nästa läsår efter att skolvalet avslutats, kan vårdnadshavaren ansöka om byte i ordinarie bytesperiod. Samma regelverk används i bytesperioden, och om det frigjorts plats på en skola kan det innebära att ett byte kan godkännas och genomföras.

3 Skolplacering för elever inom förskoleklass och grundskola

3.1 Skolplacering i kommunala skolor

Utbildningskontoret placerar elever i kommunal förskoleklass och grundskola. Beslut om skolplacering tas enligt utbildningsnämndens delegationsordning.

Huvudprincipen är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.

Vid skolplaceringar till alla årkurser används samma placeringsregler som vid skolval

- Rimligt avstånd
 - 2 km åk F-3
 - 3 km åk 4-6
 - 5 km åk 7-9
- Syskonförtur för F-3
- Relativt avstånd
- Lottning

3.2 Särskild handläggning

1. Elever med skyddade personuppgifter boende i Norrköpings kommun.
2. Elever som placerats av socialtjänsten i ett boende i Norrköpings kommun men som är folkbokförda i annan kommun.
3. Elever som har extra eller tillfällig vårdnadshavare.
4. Nyanlända elever utan fullständigt personnummer.
5. Papperslösa elever boende i Norrköping, hanteras lokalt på skolan.

3.3 Byte till annan skola inom kommunen

Elever på kommunal eller fristående skola som önskar byta skola under läsåret kan få göra det i mån av plats. För att hantera ansökningar likvärdigt och för att underlätta övergång till ny skola sker byten vid bestämda tillfällen under läsåret.

Ansökan är öppen i e-tjänsten under fyra perioder

För att börja ny skola vid/efter	gäller ansökningsperiod
Skolstart	1 april – 15 maj
Novemberlov	1- 15 september
Vårterminsstart	1- 15 november
Påsklov	1- 15 februari

Besked om den önskade placeringen lämnas ca 3 veckor efter ansökningsperiodens slut. Om elevens önskemål om ny skola kan tillgodoses, avslutas placeringen på nuvarande skola. Den placeringen blir då direkt tillgänglig för en annan elev. Om eleven inte får plats på någon av de sökta skolorna kommer eleven att ha kvar platsen på nuvarande skola.

Byte av skola i slutet vårterminen i årskurs 6 och årskurs 9 rekommenderas inte.

Båda vårdnadshavarna måste vara överens och godkänna ansökan om byte med e-legitimation.

Regeln om bytesperioder tillämpas inte i de fall en elev skyndsamt behöver få en ny skolplacering.

3.4 Inflyttning till kommunen

En elev som flyttar in i kommunen under läsåret gör en ansökan om skolplacering med önskat startdatum. Förutsättningen för att kunna få en skolplacering är att man kan visa upp ett köpekontrakt på en bostad eller ett hyreskontrakt som styrker att man kommer att bosätta sig i Norrköpings kommun, alternativt en kopia på folkbokföringsändringen från Skatteverket. För att kunna uppfylla skolplikten ges eleven en placering, där kommunens placeringsregler tillämpas.

Om önskat startdatum sammanfaller med skolbytesperiod hanteras ansökan tillsammans med ansökningarna om skolbyte. I annat fall sker placeringarna kontinuerligt.

3.5 Byte på grund av flytt inom kommunen

Elever som har en ansökan om byte på grund av flytt inom kommunen, ska i första hand hänvisas till skolbytesperiod.

En elev kan placeras mellan bytesperioderna om avståndet mellan den nya bostaden och den nuvarande skolan är över gränsen för skolskjuts, eller att behovet behöver tillgodoses av andra skäl.

3.6 Elev som saknar skolplacering

Kontroll av att alla folkbokförda elever i Norrköping har en skolplacering genomförs regelbundet. Nyinflyttade får information om att de ska önska skola för eleven.

En elev som saknar skolplacering ska placeras utifrån skolplikt även om:

- vårdnadshavarna inte är överens
- eleven har två vårdnadshavare och endast en har godkänt skolansökan
- eleven har en eller två vårdnadshavare och de inte gjort någon skolansökan, trots påminnelse.

Eleven placeras i dessa fall utifrån folkbokföringsadressen på en skola inom rimligt avstånd.

3.7 Elev från annan kommun som vill gå i skola i Norrköping

Elev som är bosatt i annan kommun kan söka skolplacering i Norrköping. Ansökan görs på blankett som finns på hemsidan. Båda vårdnadshavares underskrift krävs.

Innan en elev från annan kommun kan bli placerad i Norrköpings kommun utifrån vårdnadshavares önskemål, om att särskilda skäl finns, kan kommunen komma att inhämta yttrande från elevens hemkommun.

Elever från annan kommun som går på en kommunal skola som slutar i årskurs 3 har rätt att följa sina klasskamrater i skolkedjan. En elev som slutar årskurs 6, ska ges samma möjligheter i skolvalet till årskurs 7 som sina nuvarande klasskamrater.

3.8 Elev som vill gå i skola i annan kommun

Ansökan om skolplacering i annan kommun görs direkt till den kommun som ansökan avser. Norrköpings kommun får yttra sig innan den sökta kommunen placerar eleven, om det finns särskilda skäl.

Om det är aktuellt med fritidshemsplats på en kommunal söker man det också hos den andra kommunen.

3.9 Utflytt

Utflyttsanmälan ska göras av vårdnadshavarna i Norrköpings kommuns e-tjänst. Elev kan inte garanteras plats i samma skolenhet vid en eventuell återflytt. Skolplikten i Norrköpings kommun upphör när eleven inte längre är folkbokförd här.

4 SKOLSKJUTS

Ansvariga för skolskjutsar i Norrköpings kommun är samhällsbyggnadskontoret, och tekniska nämnden beslutar om regler och riktlinjer för skolskjuts. Information om skolskjuts finns på www.norrkoping.se.

Utbildningskontorets roll är att inför varje läsår besluta om vilka skolskjutsskolor som elever anvisas till. Skolornas kapacitet och förväntat elevantal ligger till grund för vilka skolor som blir skolskjutsskolor.